de" een afkeer inboezemen tegen datgene, wat óns heilig is en dierbaar, een afkeer, die—men houde het mij ten goede—mij zeer begrijpelijk is. Een recht woord op de rechte plaats kan veel goeds stichten; maar niet ieder gelovige verstaat de kunst, dat woord te spreken.

En daarom moet men meer zijn kracht zoeken in daden, die—ik verzeker het u—meer de aandacht der wereld trekken dan woorden. Een aardig en treffend staaltje las ik onlangs. Men vroeg aan een eenvoudig dienstmeisje, dat "bekeerd" was, waaraan men nu haar bekeering kon merken. En zij antwoordde met deze eenvoudig klinkende, en toch diepe woorden: "Ik veeg nu ook onder de bedden." Dat is het: wij moeten "ook onder de bedden vegen," dat wil zeggen, onzen plicht, ook tegenover de menschen, vervullen, met een stiptheid en ijver, zooàls alleen een oprecht christen die aan den dag kan leggen.

Beschouwen wij onze roeping in dit leven in dàt licht, dan bezien wij ook het kantoor, de werkplaats, waar wij werkzaam zijn, met de rechte oogen. Dan zien wij onzen plicht tegenover de menschen samenvloeien met dien tegenover onzen God. Het moet vóóver komen, dat de werkgevers gaarne "bekeerden" in dienst nemen, omdat zij, meer dan anderen, getrouw zijn tot in het kleine. Daartoe moeten wij allen medewerken, tot bloei van Gods Koninkrijk en tot verheerlijking van Zijn Naam.

Onze talenten, groot of klein, moeten wij besteden in Zijn dienst, dat wil zeggen: tot Zijn eer. En nooit kunnen wij beter Zijn Rijk helpen uitbreiden, dan door aan de wereld te toonen, dat Gods kinderen niet zijn droomers en dwepers, maar ijverige wakkere menschen. Dat zal die wereld wekken tot jaloezie op ons, en ze zal bemerken, dat wij iets hebben dat zij mist; ze zal dat gemis gaan voelen—en dan komt de tijd, dat Gods Koninkrijk zal heerschen over alles. Daarom: "Zijt daders des woords." Laat uw licht schijnen voor de menschen, opdat ze uwe goede werken zien mogen; uwe goede werken, die tot oorsprong hebben: de beantwording van Gods liefde met onze wederliefde.

Zalig de wereld, waarop zulke "bekeerden" wonen! uit "Geïllustreerd Volksblad.")

De Scriba van de Algemeene Kerkvergadering heeft de eer bekend te maken aan de Kerkeraden, dat de nieuwe wetten zijn gedrukt en verkrijgbaar bij hem voor 1s. per exemplaar.

De Scriba,
JAC. VAN BELKUM.

DOODSBERICHT.

Het heeft den Heere behaagd tot zich te nemen op 29 April 1917 ons geliefde echtgenoot en vader Johannes Hendrik Snijman, in den ouderdom van 70 jaren 8 maanden en 22 dagen, na een smartelijke lijden van 8 dagen. 52 jaren leefden wij in een gelukkige ecchtverbintenis; 30 jaren dienden hij zijn kerk, eerst als diaken, en later als ouderling, totdat hij (om gezondheids-redenen) de Kerkeraad zijn ontslag moest vragen, doch hij bleef in 't bediening des woords zoowel in de gemeente als in zijn familiekring getrouw tot in den dood.

Hij diende zijn volk 21 jaren als Veldcornet, en heeft de bitterste dagen met zijn volk doorgemaakt, en bad nog in zijn laatste uren van lijden, voor zijn huis, voor zijn vrienden en voor zijn volk. Nooit schaamde hij zijn God te belijden, en de leiding Gods te vragen, zoowel op publieke bijeenkomsten als anderszins; zeer zeker voelde hij dat de dood niet meer véraf was in de laatste tijd van zijn leven. Het was op Zondag, 21 April 1917, dat hij ziek werd, de laatste waarop hij nog zijn priesterlijke ambt kon waarnemen, en zijn huis bevel gaf uit 1ste Corinthen 4, met de woorden wees gewaarschuwd, want mijn laatste Zondag zal eenmaal voorbijgaan, 't was acht dagen later ook waarlik de laatste Zondag. Met eere ligt hij in 't graf te rusten naar het stoffelike, en voorzeker troosten wij ons dat hij, naar 't geestelike voor eeuwig thuis is, met zijn Heiland in 't eeuwige leven, alwaar niets hem meer zal berooven van de kroon der heerlijkheid. Die in mij gelooft zal leven, al ware hij ook gestorven, zegt onze Heiland.

De echtgenoot en kinderen.
J. H. SNIJMAN, Jr.
A. S. SNIJMAN.
P. C. SNIJMAN.
JAN H. SNIJMAN.
P. S. SNIJMAN.

Kwaggafontein,
17 Mei 1917.

DOODSBERICHT.

Overleden te Potchefstroom op 11 Junie 1917 onze geliefde vader, behuwd- en grootvader,

IZAAK HENDRIK VERMOOTEN,

geboren te Overschie (Holland) 25 April 1857. Wij treuren niet als degenen die geen hoop hebben, wetende dat het leven hem Christus was, het sterven hem daarom gewin.

S. VERMOOTEN.
H. C. VERMOOTEN—
BROEKHUIZEN
en kind.

De Pastorie,
Zeerust.



De Hervormer.

Officieel Orgaan van de Nederduitsch Hervormde Kerk.

Onder Redaktie van de Predikanten van de Ned. Herv. Kerk.



Alle stukken en brieven de Redaktie betreffende te zenden aan

Ds. JAC. VAN BELKUM, Heidelberg.

ADVERTENTIEN.

Staande Advertentiën voor lange termijn op kontrakt.

Familieberichten **6d.** per regel.

Prijs per Jaargang **7s. 6d.** vooruitbetaalbaar.

Alle gelden voor Abonnementen en Advertentiën te zenden aan

de heer H. J. L. Th. ROORDA, P.K. Bus 444, Johannesburg.

Alle brieven voor de Administratie te zenden aan

de heer J. A. WORMSER, Bus 748, Pretoria.

No. 1. PRETORIA, 15 JULIE 1917. JAARGANG IX.

JOB.

Te lezen Job 1: 1, 2: 1—10 en 42: 1—6.

Tekst: 1 Petrus 4: 18.

De geschiedenis van Job is een wonderlike geschiedenis, en het Boek is zwaar te verstaan. Geen wonder dan ook, dat er zoveel verschillende meningen zijn over de persoon en het Boek Job! Sommigen denken, dat wij hier te doen hebben met een Tragedie, in navolging van de literatuur der beroemde Griekse treurspeldichters...... En waarlik, er is veel in dit Boek, dat zulk een opvatting rechtvaardigen kon. Om maar één ding te noemen: het verhaal in de grondtekst is een dichtstuk, behalve hoofdstukken 1, 2 en 42, die in proza geschreven zijn.

En toch was Job een historiese persoon, en is het Boek alzo een geschiedenis—dit, ten minste, moet een gelovige aannemen, want in de profetiën van Ezechiël, en in de brief van Jacobus, wordt Job genoemd, als hebbende werkelik geleefd op deze aarde......

Hij woonde in U z, gelegen, naar de mening van velen, in de grote, schone natuur van 't Opper-Sinaïties schiereiland. De t ij d, warin hij leefde, was waarschijnlik die van de aartsvaders, toen er nog mannen buiten Israël gevonden werden, met kennis van de ware God, zoals Abimelech, Melchizedek, Jethro, Bileam!...... Doch het wordt moeiliker, wanneer wij de s c h r ij v e r van Jobs leven zoeken. Er zijn er, die menen, dat Mozes de schrijver was. Anderen weer, denken, dat het een werk is uit de bloeiperiode, de gouden eeuw, van Israëls literatuur, en wel uit de dagen van David of Salomo. Het feit, dat de Jordaan er in genoemd wordt, maakt zulk een veronderstelling niet helemaal onwaarschijnlik. Misschien was Asaf dan nog de schrijver!!

Wat daarvan nu waar of niet waar mag zijn—één ding is zeker: het Boek Job is wel een van de verhevenste boeken uit de gehele Bijbel, en het T r o o s t b o e k van de Schrift bij uitnemendheid! Het is het Boek, dat spreekt van ellende en leed, zoals wij dit zelden hebben vernomen.

* * *

Er is veel ellende in deze wereld. De zonde heeft al die ellende met zich gebracht. Vreemd is het echter, dat o o k d e v r o m e n, of die proberen vroom te zijn, ruimschoots hun deel van dit lijden hebben. Terwijl de goddeloze het goed heeft in deze wereld, zitten Gods kinderen menigmaal in treurig duister, in zak en as ter neder! Welk een tegenstrijdigheid! Dit was ook wat de oude Asaf, dichter van Psalm 73, niet kon verstaan. Hij was van mening, dat het de rechtvaardige altijd moest welgaan, en de goddeloze altijd slecht. En toch ziet hij, dat het juist andersom is op aarde. De goddelozen hebben voorspoed, hun ogen puilen uit van vet, en zij worden met andere mensen niet geplaagd. Daarentegen heeft hij, die God vreest, elke morgen nieuw verdriet, en zijn kruis is er elke dag. Doch Asaf kreeg een ander inzicht in deze dingen. Hij werd geleid, om achter het gordijn in te zien, en tot Gods raadsbesluiten in te gaan. En wat zag hij nu? Hij zag, dat de goddelozen, door al die voorspoed op gladde plaatsen gezet worden, en dat zij juist door al dat aards geluk naar het verderf varen. Maar Asaf zag nog meer. Hij zag zichzelf en "tot zichzelf komende" leerde hij verstaan, dat hij zelf toch niet zo heel onschuldig leed, als hij eens dacht, ja, dat hij toch niet zo onberispelik was, als hij vroeger meende. Neen, nog sterker, meer positief: Hij vond uit, dat hij al die tijd, waarin hij zichzelf zo

rechtvaardig waande, "een groot beest was bij God."

* * *

En nu, mijn hoorder, als ik u het lijden van Job moet ontleden, dan verschil ik van de grote massa, die meent, dat Job ook zo onschuldig leed. Voor mij is Job dan een andere Asaf, die eerst tot Gods heiligdommen moest ingaan, voordat ook hij kon belijden: Ik was al die tijd een groot beest bij U, o mijn God! Ik erken, het is misschien voor U een nieuw gezichtpunt, van waar Gij het leven van Job ziet beschouwen. En wellicht brengt het u enige teleurstelling, als gij bedenkt, dat die man, die gij vroeger zo heilig en zondeloos achttet, toch ook maar een arme zondaar was, die alleen door de genade en barmhartigheid Gods kon gered worden. Maar wat schaadt dit, zolang maar de heiligheid Gods en de barmhartigheid van de hemelse Vader des te meer uitblinken, al moet ook de menselike natuur dieper in 't stof zinken voor Hem, die alleen waar is en goed! Ik herhaal: ik zie in Job een ander Asaf, vroom en goed, doch roemend in zijn eigen gerechtigheid en vele goede werken, daarom moest hij vernederd worden om te leren verstaan, dat geen mens rechtvaardig zal zijn voor God, (in zichzelf); en "dat onze beste werken in dit leven zijn als een wegwerpelik kleed......" Ik erken: de inleidings hoofdstukken van Job schijnen zulk een opvatting te weerspreken. Maar men moet kiezen: óf niet zoveel klem leggen op sommige woorden in het inleidingsdeelte, óf dat wél doen, en dan verlegen zitten met de hele inhoud van de redetwist tussen Job en zijn vrienden, alsook met het slot van dit wonderlik Boek, waar Job zijn God had ontmoet. Nu, ik doe het eerste. Ik probeer om zekere woorden en uitdrukkingen aan het begin van het Boek niet zo sterk te accentuéren, en krijg dan een duidelik begrip van de inhoud en slot.

Doch dit alles zal straks duideliker worden.

Laat ons nu het leven van Job beschouwen, zoals het te vinden is in die bladzijden van sidderende, overweldigende pathos!...

* * *

Let dan op Job in zijn ellende.

Job was een oprecht en vroom man, godvrezende en wijkende van het kwaad. Hij was daarbij rijk en gezegend met kinderen en bezittingen. Doch Satan zeide tot God, dat Job terwille van zijn rijkdom en geluk zo vroom was. "Laat Job alles ontnomen worden," zegt Satan, "dan zal hij wel veranderen......" En om nu het tegendeel te tonen, wordt Job op één dag beroofd van al zijn kinderen en goed. Welk een verlies! Job murmureerde toch niet, maar boog het hoofd, en zeide in onderwerping aan de wil Gods: "De Heer heeft gegeven, de Heer heeft genomen, de naam des Heren zij geloofd." Doch Satan geeft zich niet gewonnen. Neen, Job moet alles verliezen—ook zijn gezondheid—"de grootste schat op aarde." En ook die proef wordt genomen. Job krijgt de melaatsheid, en wel de ergste soort—de Eliphantiasis—en toch blijft hij getrouw. Maar Satan krijgt onverwachts een goede bondgenoot. Jobs vrouw zegt aan haar man op spottende wijze: "Toe, houdt ge nog vast aan uw oprechtheid? Zegen God en sterf—laat uw geloof in God maar varen—verlaat de dienst des Heren, want het baat u toch niet, dat gij op Hem vertrouwt!"—Arme Job, arme, arme Job!! Wie kan zijn ellende peilen? Hij zegt echter alleen: Gij, sottin, gij weet niet, wat gij praat. "Zal ik dan het goede van God ontvangen en het kwade niet?" Job meende, dat het wel een eigenaardige soort van godsdienst of vroomheid is, die alleen zolang blijft bestaan, als er dagen van voorspoed zijn, om dan ook met de kwade dagen geheel te verdwijnen.

Zo zegevierde Job ook ditmaal tegenover Satan, die dan ook van nu voortaan van het toneel verdwijnt. Satan verdwijnt, doch Job met zijn lijden blijft. En had dit lijden ook alleen te doen met de jaloezie van Satan tegenover Job, dan zou het voorwaar haast onverklaarbaar zijn geweest, waarom de Heer zoveel notitie nam van de hatelike aanblazingen van Satan. Want God, de Alwetende, wist toch, dat Satan slechts gedreven werd door haat en vijandschap, niet alleen tegen Job, maar vooral tegen God. Neen, het lijden van Job blijft, ook al is Satan verdwenen, want het heeft een dieper, een heilzamer doel.

En het Boek van Job gaat nu verder handelen over dat doel, en

II. Het lijden der vromen.

Drie vrienden komen om Job te troosten, maar als zij zijn ellende zien, besterven hun de woorden op de lippen. Zij denken: "Job is bepaald een groot zondaar", en dat lijden is de straf op die zonde. Scherpe redevoeringen volgen, waarin het hierop neerkomt: God is rechtvaardig en straft alleen, waar schuld is; het lijden is bewijs van goddeloosheid—Job heeft een grote boezemzonde—want er is geen lijden, indien er niet ook zonde is!

En zo vergeten Jobs vrienden, dat de Heer ook nog andere doeleinden heeft, als Hij het lijden zendt. Maar er zijn altijd mensen, ook in onze tijd, die 't lijden aanzien als een ramp, als straf op goddeloosheid, of als het werk des duivels. Doch

deze mensen verliezen uit het oog, gelijk Jobs vrienden, dat zij, om zo te redeneren, de grootste Lijder van alle eeuwen, Jezus Christus, dan ook houden voor een zondaar, omdat, volgens hen, lijden altijd straf op zonde is. Zij spreken alzo kwaad van de weg des Heren, van het godsbestuur—daarom hebben die vrienden van Job ook gezondigd, zodat de verloste Job voor hen bidden moest!

Er komt echter een vierde vriend op 't toneel—Elihu. Hij heeft een beter beschouwing over het vraagstuk van het lijden der vromen. Hij erkent, dat ook de vromen door smartelike lotgevallen getroffen worden, maar dat dit geschiedt om hun geloof te zuiveren, hun leven te louteren, te reinigen, te heiligen, en ook om hen van de zonde te bewaren. Elihu rechtvaardigt alzo de wegen Gods met de mens. Maar hij doet nog meer: hij bestraft. Jobs zelfvertrouwen, zijn eigen gerechtigheid, zijn zondige roem in zijn eigen goede werken. "Zie, zegt hij tot Job, "Gij hebt gezegd: "mijn gerechtigheid is meerder dan Gods gerechtigheid." En Elihu is verontwaardigd, dat een zondig mens zó roemen kon op zijn eigen deugd, en verwijt Job dan ook het volgende: "Gij, Job, hebt gezegd voor mijn oren: "Ik ben rein, zonder overtreding—ik ben zuiver en heb geen misdaad—God vindt oorzaken tegen mij"—"Zie, hierin zijt Gij niet rechtvaardig, antwoord ik u, want God is meerder dan een mens" (Job 33: 8—12). En Job begon zijn fout te gevoelen, want hij antwoordde Elihu niet één woord.

III. Maar let nu op: De oplossing van 't vraagstuk.

Job had onder al zijn beproevingen gebeden, dat de Heer zelf tussenbeide mocht komen. De drie vrienden van Job zeiden, dat dit nooit kon gebeuren, wijl Job een zondaar was, en vooral om een grote verborgen zonde leed. En toch gebeurde het. De Heer kwam tot zijn lijdende knecht, niet als een vijand, doch als een vriend, als een vader, een verlosser. Hij verloste Job van zijn melaatsheid, maar niet van de melaatsheid alleen, ook nog van wat anders, namelik zijn eigen gerechtigheid, zijn eigen deugd en roem, zijn oud leven. Met andere woorden: Job kwam tot bekering, vond een Verlosser, en zou voortaan belijden, dat het alleen de genade Gods is, waardoor een mens gered wordt, en niet zijn eigen goede werken, al is hij ook nog zo "vroom en godvrezend en wijkende van het kwaad."

Jobs wedergeboorte—Jobs verlossing van zijn eigen rechtvaardigheid, ziedaar het groot geheim, de sleutel ter oplossing, van dit bitter lijden, zo groot, zo meedogenloos!......

Om dit te verstaan, moeten wij leren het lijden in deze wereld te analyséren. Er is dan ook velerlei lijden hier beneden. Er is een lijden, dat niets anders is als straf, voortvloeiende uit de toorn Gods, die geopenbaard wordt van de hemel over alle goddeloosheid en ongerechtigheid der mensen.

Er is nog een ander lijden, dat genoemd kan worden: het lijden van de kinderen Gods, hetwelk strekt om hen te beproeven, hun geloof te louteren, en krachtig te doen opwaken, ja zelfs hen van de zonde te bewaren......

Doch tussen deze twee is er een ander lijden, dat wij eigenlik geen straf kunnen noemen, ook geen loutering, maar liever een roepstem Gods, die ons van achter de zwijnen der zonde doet vergaan van honger en ellende, opdat wij tot "onszelf" komen en opstaan, om tot de vader te gaan. Dit laatste was het lijden van Job, hoewel er tussen Job en de verloren zoon groot verschil was. Job was een van die karakters, die in zichzelf goed en vroom zijn, zover een mens dit van nature kon zijn. Bij de Jakob, die vlucht voor zijn broeder, en de Israël, die met God geworsteld had aan de Jabbok, was er een groot verschil—bij de oude en vernieuwde Job was het verschil uiterlik klein, en misschien niet eens zichtbaar. De eerste Job diende God, en werd zelfs door Hem genoemd: "mijn knecht Job, een man oprecht en vroom, god vrezend, en wijkende van het kwaad."

Hij doet ons denken aan de rijke jongeling, die tot de Heiland kwam, hebbende onderhouden al de geboden Gods van zijn jeugd af aan, ja, werd zelfs door Jezus bemind, en toch ontbrak hem één ding, het ene nodige: de bekering, waardoor hij gewillig zou zijn gemaakt ook zijn rijkdom aan de Heer te wijden.

Zo een man was ook Asaf, die zich kwelde over de voorspoed der goddelozen, en dageliks verdriet en moeite had om des Heren wil, en toch moest hij eindelik belijden, dat hij al die tijd een "groot beest" was bij God.

Zodanig was ook Job—hij diende God in oprechtheid, en week van het kwaad, maar hij h nog niet geleerd, zijn eigen deugd, zijn eigen goede werken, als een wegwerpelik kleed te beschouwen, jr, zichzelf te verfoeien. Daarom, toen hij einde lik met God in aanraking kwam, moest hij uitroepen: (Job. 42: 3—6) "Zo heb ik dan verhaald het geen ik niet wist—dingen, die mij te wonderbaar waren—met het gehoor heb ik van u gehoord, maar nu ziet u mijn oog, daarom verfoei ik mij, en ik heb berouw in stof en as." Ja, hier is het: ik verfoei mij, en heb berouw. Daar is dus de sleutel van dit lijden. Job was goed en vroom, maar niet bekeerd. Hij wist nog niet,

dat de mens in zich zelf verdoemelik is en verloren, en dat hij een Heiland, een Zaligmaker, nodig heeft, en dat alleen de barmhartigheid Gods ons redden kan, verlossen en heiligen. Eerst in 't lijden heeft Job die grote les geleerd, die elk mensenkind leren moet, wil hij behouden worden. Hij leerde alzo, dat zelfs een Job, ja, ook een Job, de bekering nodig heeft, en Eén, die voor zijn zonde gestorven is opdat door Zijn striemen ons genezing gegeven wordt......

* * *

Maar, T.H., zien wij van Job af, en blikken wij in ons eigen hart, wat een vreselike les wil ons de Heer dan niet leren door het lijden van zijn knecht Job! Hoevelen van ons hebben vroomheid en godsdienst, doch het is eigen werk, vormdienst, en niets meer!

Ach, het vraagt genade Gods, en veel leeds moet er geleden, veel strijds gestreden, veel gebeds gebeden, voordat ook wij onszelf verfoeien, en berouw hebben in zak en as!...... Is het ons niet, als horen wij het woord des apostels bij deze geschiedenis, als de bazuin Gods, klinken: "Indien de rechtvaardige nauweliks zalig wordt, waar zal dan de goddeloze en zondaar verschijnen?"

Mijn T.H., als de vrome, godvrezende Job nauweliks zalig werd, en eerst na zoveel lijden in waarheid met God verzoend werd, waar zult gij dan, waar zal ik dan, met ons koud, dikwels werelds leven, verschijnen?

Waarop bouwt gij uw hoop der zaligheid? Is het in uw overgeleverd Christendom, uw kerkgaan, uw weinig geven aan de Heer, uw bidden en B[illegible] belezen? Dan bouwt gij op zand. Want "niet uw tranen, gebeden, maar zijn bloed wrocht verzoening voor u"—o, steun dan niet langer op uw gebroken rietstaf, en paai uw geweten niet met de gedachte van de Farizeër: "Ik ben toch niet zo heel slecht, ik leef fatsoenlik, en doe niemand kwaad." Ik zeg u: de ontwaking zal vreselik zijn. Verschrikkelik is het, om in de ure des doods te leren, dat men met een l e g e l a m p van vormgodsdienst ,zonder olie en verzoening in Jezus bloed, als een dwaze maagd, door het leven is gegaan!— "Verfoei u en heb berouw" over uw zonde, uw naam-christendom, en bekeer u heden, terwijl gij zijn stem hoort. O, hoor de roepstem des Heren, slapende ziel, met uw zaligheid spelende mens: "Indien de rechtvaardige, indien de vrome Job nauweliks zalig werd, waar zult gij, goddeloze en zondaar, dan verschijnen? waar uw eeuwigheid doorbrengen?

J. KüHN.

BOEKBESPREKING.

Het kerkelijk en godsdienstig leven der Boeren na den Grooten Trek. Historisch en critisch onderzocht door Ds. C. Spoelstra. J. N. Kok, 1915. Kampen.

II.

Het is verbazend jammer, dat Sp. weinig of niets af weet van de politieke geschiedenis van Z.Afrika, of altans doet, alsof hij niets weet. Met deze enkele volzin op bladz. 1: "De p o l i t i e k e geschiedenis veronderstellen wij bij U allen bekend"; maakt hij zich van die geschiedenis af, ofschoon zij alleen de sleutel biedt voor alles wat gedurende de 19e eeuw in Z.Afrika is gebeurd.

De in bezit neming van de Kaap (in 1795—1803 tijdelik en in 1806 blijvend) is oorzaak van de grote uittocht of trek der Kaapse Boeren over de Oranjerivier. Geen wonder: het Engels bestuur heeft nooit recht de Hollandse volksplanting verstaan: de geschiedenis van Slachtersnek; de zwarte rondgang, de bevoorrechting der inboorlingen, de dwaze en onware rapporten van Hollandse en Engelse Zendelingen, de onvoorbereidde, ontijdige en onoordeelkundige wijze van de vrijverklaring der slaven, het niet uitbetalen der schadevergoeding voor de slaven dan in handen, het tegen de bepaling, bij de overgave in 1806 gemaakt, omtrent de Hollandse taal verplichtend stellen van het gebruik der Engelse taal in officiële stukken, dit alles is oorzaak of aanleiding geweest voor die trek. Voeg daar nog bij de invoering van Schotse leraars, die alleen maar wat Hollands hadden te leren, op aanbeveling van niemand minder dan de Koning van Engeland, dan wordt het geheel duidelik dat sedert 1934 een deel der Hollandse bevolking Kaapkolonie ging verlaten, en dat kerkelike toestanden daar in de nieuwe landen werden gevormd, welke Sp. met de fraaie namen "scheuring, afscheiding, verdeeldheid zaaien" en dergelijke noemt.

Sp. wil in zijn boek bewijzen, dat de Kaapkoloniese kerk, de enige is, die recht van bestaan heeft in Z.Afrika. Om dit te kunnen doen beroept hij zich aleen op het getuigenis van mensen, die uit die kerk voortkwamen, voor die kerk gewerkt hebben; op getuigenissen van ongenoemde schrijvers in Tijdschriften, als Elpis en Zuidafrikaanse Tijdschrift; op personen als de heren Hiddingh en Smellenkamp, wier namen zelfs nu nog niet aangenaam klinken in de oren der Transvalers; wat Ds. van der Hoff, Postma, van Warmeloo, de heren de Wet en Kotzé zeggen, gebruikt hij niet, verwerpt hij eenvoudig als leugen of legende (storie). Op

bladz. 19 schrijft Spoelstra: "De Emigranten Boeren waren en bleven zo jaren leden der Nederduits Gereformeerde kerk van Zuidafrika." Dat een man, die zegt te behoren tot een Gereformeerde kerk zo iets kan schrijven, zo iets echt Rooms en pauselik, gaat boven mijn begrip. Volgens deze leer van de Gereformeerde, 19-eeuwse historieschrijver en godgeleerde Spoelstra, behoort dus elk christenmens tot de Rooms-Katholieke kerk, die, zo zij zegt, haar autoriteit ook ontleent aan de H. Schrift, aan haar moederrecht, aan haar kerkrecht en aan het feit, dat bij de Hervorming zovele landen en koningen en geleerden bij haar gebleven zijn. Zeker de kerken in Engeland, Schotland, Frankrijk, Duitsland zijn gesticht door de Rooms-Katholieke kerk, maar toen zij mondig waren geworden, hebben zij natuurlik de moeder-woning verlaten en zijn op zich zelf gaan wonen. Evenzo is het daarna gegaan met de Hollandse kerken in Amerika, op Ceylon, in Z.Afrika door de Hollanders gesticht in de 17e eeuw, die later zich van haar moederkerk hebben afgescheiden. Waarom is dit dan niet zo ook voor de kerk in Z.Afrika? Omdat Sp. zegt de Nederduits Gereformeerde kerk van Z.Afrika is o n z e kerk (ook nu nog, nadat Sp. naam is geschrapt van de lijst der beroepbare kandidaten dier kerk, vgl. Alm .der Nederd. Geref. kerk van Z.Afrika 1916, bladz. 55 en 1917 bladz. 56); of omdat de Nederduits Gereformeerde kerk van Kaapkolonie zich ook nog altijd beschouwd als een dochter van de Nederduits Hervormde kerk van Holland onder wier klassikale zorg zij heeft bestaan van 1652—1806. Och kom, Spoelstra weet zelf beter, "onze" kerk is een zelfstandige kerk, die de leeraren uit de moederkerk, als zij onder haar willen dienen, en terecht een eksamen afneemt en legitimeert. De Hervormde kerk in Transvaal heeft evenveel recht op zelfstandig bestaan, als de Nederduits Gereformeerde kerk in Kaapkolonie; dat de eerste zich als een geheel zelfstandige kerk heeft gevormd, kan haar niet als scheurmakerij worden aangerekend.

* * *

Sp. tracht in zijn werk duidelik te maken, dat de Kaapse kerk de Voortrekkers zo goed heeft verzorgd. Ei, zo. De eerste leeraar, die de Voortrekkers bezocht was Dr. A. Faure en deze ging niet van wege de Synode, maar als een politiek man, gezonden door de Goeverneur. Toen de Boeren hem begonnen te wantrouwen, verliet hij hen weder. In 1848 kwam de eerste leeraar in Bloemfontein t.w. Dr. A. Murray Jr., ook door de Goeverneur gezonden, ofschoon kerkelik beroepen, nadat in 1847 een Kommissie uit Kaapse predikanten de Voortrekkers hadden bezocht. Tot op 1847 heeft de Kaap-kolonie zich niet met de Voortrekkers ingelaten. Dit feit te konstateren is noodzakelik, maar behoeft niet te leiden tot minachting der kerk. Wanneer het er toch toe is gekomen om de kerk te beschuldigen, dan is dit enerzijds, omdat van haar kant allerlei bezwaren tegen die zending zijn ingebracht, en van de andere kant haar moeilikheden niet begrepen zijn. De moeilikheden waren niet gebrek aan leeraars, in 1848 had zij 37 gemeenten met 35 leeraren, m.i. genoeg om voor een tijd een of twee af te staan, maar de kerk als kerk was niet sympathiek gestemd. Hoe kon zij dat zijn? Van de 35 leeraren waren niet minder dan 17 van Schotse afkomst, die onmogelik de beweegredenen voor de Trek konden verstaan en goedkeuren. Zich onttrekken aan Brits bestuur, zoals de Voortrekkers deden, was in hun oog dwaasheid en opstand tegen de koning.

Ook kwam in die tijd al op het liberalisme, waartegen zij straks zou hebben te strijden en had zij in haar inwendig bestuur allerlei moeilikheden, zodat zij ook niet al haar zorg aan de mensen kon geven buiten de grenzen der Kaapkolonie. Wanneer dus Sp. onmacht had willen pleiten en ook andere Broeders die over deze dagen schrijven of spreken, dit doen, dan willen wij ook de kerk niet oordelen, want niemand kan gedwongen worden, "het onmogelike te doen".

Erasmus Smit, de zendeling D. Lindley en P. Döhne, een Duits zendeling, gelijk Lindley een Amerikaan was, hebben zich het lot der Voortrekkers aangetrokken, niet afgevaardigd of gezonden door de kerk, maar door hen zelf daartoe aangezocht.

Eerst nadat Ds. Ham en Stucki uit Nederland gearriveerd zijn, is ook de Kaapse Kerk wakker geworden!

EEN WOORD VAN OTTO FUNCHE.

Wanneer de wereld zegt: "Christenen zijn kniesooren en tobberds, die 't hoofd laten hangen, dan is dit ôf voor de wereld, ôf voor de Christenen, die zij op 't oog heeft, een slim ding; want ôf de wereld liegt als zij dit zegt, ôf als zij gelijk heeft, zijn die Christenen niet de rechte broeders; e c h t e Christenen kunnen immers altijd goedsmoeds zijn, want aan Christus is de overwinning.

VERSLAG van de Achtste Vergadering van de Oostelike Ring gehouden te Ermelo op 9 en 10 April 1917.

Voorzitter opent met gezang en gebed.

De geloofsbrieven tonen aan, dat afgevaardigd zijn, de predikanten van Heidelberg, Johannesburg, Bethal en Krugersdorp, en Kerkeraadsleden van Ermelo, Volksrust, Standerton, Heidelberg, Johannesburg, Krugersdorp, Oost-Rand, Heilbron, Utrecht, Vereeniging, Memel en Bethal. Van Vrede is slechts een Ouderling afgevaardigd en van Piet Retief was niemand opgekomen.

Voorzitter hield een openingsrede naar aanleiding van Hand. 20: 13—38. Ds. van Belkum werd herkozen als Voorzitter, Ds. Brandt als Scriba en Di. Prinsloo en Strijdom als secundi.

De Notulen der 7de vergadering werden gelezen en goedgekeurd. Evenzo het verslag van de Rings Kommissie over het afgelopen jaar, en het kasverslag van de Scriba. De Rings kas is meer dan leeg, er is zelfs schuld ten gevolge van de kosten der persoonlike Kerkvisitatie en het niet betalen van de gevraagde bijdragen door enige gemeenten. Besloten wordt voor het volgende jaar een begroting op te maken en dat de Rings Kommissie deze zal verdelen over de Gemeenten van de Ring naar het aantal leden.

De Kommissie doet verslag van het fonds voor Behoeftige Studenten, waarop besloten wordt aan de andere Ringen te vragen in alle Gemeenten bij elk Nachtmaal in de Gemeentevergadering op Zaterdagavond een kollekte te houden voor dit doel.

Op een vraag van Oost-Rand om geld uit het P.W.W. en P. fonds op billike wijze beschikbaar te stellen voor het bouwen van kerken, werd besloten, dat de bepalingen van de wet billik genoeg zijn en terwille van de sekuriteit niet ruimer gemaakt kunnen worden.

Deze Gemeente verzocht ook de afvaardiging naar de Algemene Vergadering te herzien, waarover een diskussie ontstond eindigende in de aanneming van het voorstel, dat men zou terugkeren tot het vroegere stelsel van de helft der dienstdoende ouderlingen en twee diakenen van elke gemeente.

Aan de gemeente Oost-Rand werd niet toegestaan een gedeelte van Heidelberg aan zich te trekken.

Het voorstel van Ouderling C. A. B. Grobler werd aangenomen om aan de Algemene Kommissie te verzoeken met de Regering te onderhandelen over het instellen van een Censor of Raad van Censoren voor Bioskoop films en het strafbaar stellen van het vertonen van films, die niet officieel waren goedgekeurd.

De vergadering kon zich niet verenigen met een voorstel van de gemeente Vereeniging om het dopen bij buitenkerken te verbieden.

Bij de behandeling van de Zondagscholen werd een plan besproken om een konferentie te houden van alle Zondagschoolonderwijzers(essen). In een afzonderlik rapport deed de Kommissie verslag over de persoonlike kerkvisitatie te Memel en Krugersdorp, waarvan de goede resultaten dankbaar erkend worden.

Verschillende grenslijnen werden besproken.

De konsulentschappen werden geregeld, zodat Ds. van Belkum konsulent werd van Bethal, Standerton en Vrede, Ds. Brandt van Krugersdorp, Vereeniging, Heilbron en Oost-Rand; Ds. Prinsloo van Heidelberg, Ermelo, Utrecht en Chrissiesmeer; en Ds. Strijdom van Johannesburg, Memel, Volksrust en Piet Retief.

De vergadering gaf verlof tot het stichten van een nieuwe gemeente te Eendracht binnen de tans bestaande grenslijnen van de tegenwoordige gemeente Bethal, hetgeen op een later te bepalen tijd door de Ringskommissie zal gedaan worden.

Als leden van de Rings Kommissie werden gekozen als primi de Ouderlingen C. A. B. Grobler, J. Th. Martins en A. P. B. Breytenbach; Secundi P. L. Moolman, G. P. Brits en P. W. Labuschagne.

De volgende vergadering werd bepaald te Germiston.

De Ring betoonde zijn sympathie met de Gemeente Piet Retief, die een paar maal teleurgesteld was met Nachtmaal buiten schuld van de Konsulent en sprak de hoop uit, dat dit niet meer zou gebeuren.

Uit het verslag van de Kommissie om de kasboeken na te zien bleek, dat van de gemeenten Vrede, Bethal, Piet Retief, Krugersdorp en Volksrust geen kasboeken aanwezig waren; van de andere gemeenten waren de kasboeken in orde. Die van Krugersdorp en Volksrust werden later nog ingediend.

De Registers van de meeste gemeenten waren in orde.

Van de gemeenten Volksrust, Piet Retief, Krugersdorp en Utrecht waren geen Gemeentelike Jaarverslagen ingekomen, die van Vrede en Bethal waren zeer onvolledig ingevuld.

De verslagen wijzen aan, dat er op de navolgende plaatsen, het daarachter genoemde aantal Zondagscholen, onderwijzers en kinderen zijn:

	Scholen.	Onderwijzers.	Kinderen.
Vereniging ...	13	15	170
Oost-Rand ...	3	3	90
Johannesburg	4	20	270
Standerton ...	15	21	?
Chrissiesmeer...	8	3	?
Totaal	37	67	530

Van de andere gemeenten was geen verslag.

Zover uit de verslagen kon worden opgemaakt zijn de getallen over 1916 als onder:

	Zielen.	Lidmaten.	Gedoopt.	Aangenomen.	Gehuwd.
1. Ermelo					
Krissies-meer ...	471	208	15	15	0
Ermelo ...	?	?	18	5	1
2. Volksrust	?	?	?	?	?
3. Standerton	900	400	31	21	1
4. Vrede	?	?	?	?	?
5. Heidelberg...	2000	1000	131	39	19
6. Johannesburg... ...	1730	755	153	63	23
7. Krugersdorp	1080	490	83	57	13
8. Oost-Rand...	1163	504	105	30	2
9. Heilbron	198	115	13	5	0
10. Utrecht...	?	?	?	?	?
11. Piet Retief	?	?	?	?	?
12. Vereeniging	974	411	26	22	7
13. Memel...	152	69	5	9	0
14. Bethal...	1482	779	?	?	?

De beschrijvingspunten van Memel werden gelezen, doch niet behandeld, aangezien zij alle wetswijzigingen betroffen en dus niet met goed gevolg op deze vergadering konden behandeld worden. Zij werden overgehouden tot de volgende vergadering.

Na dankbetuigingen aan kerkeraad en gemeente van Ermelo, aan Voorzitter, Scriba en afgevaardigden, werd de vergadering gesloten met dankzegging door Ds. Strijdom, het zingen van Gez. 86 en het uitspreken van de zegen door de Voorzitter.

Aan de armen werd volgens de verslagen gegeven door:

Johannesburg £30.15; Heidelberg £12.4.9; Ermelo £13.5; Krissies Meer £17; Vereeniging £5.7.1 Oost-Rand £2.10; Memel £4. Totaal £85.1.10 van 7 van de 14 gemeenten.

L. E. BRANDT,

Scriba O. Ring

VOOR DE ZONDAGSCHOOL.

22 Julie 1917. Te lezen Genesis 4.

KAIN EN ABEL.

De zonde van Adam en Eva in het paradijs brengt haar bittere vrucht. Als er een sterk bewijs is voor de kerkleer der erfzonde, dan is dit wel de broedermoord.

Beide broeders brengen een offer. Dat van Kain wordt niet aangenomen, dat van Abel wel! Waarom? Was dat van Kain slechter omdat de vrucht van de akker minder waarde heeft dan het bloed van beesten. (Lees Jesaja 1). Neen Abel's hart was oprecht, dat van Kain niet. God ziet het hart aan. Kain's hart was vol afgunst, Abel's was oprecht.

Die afgunst, die nijd, voert eerst tot boze woorden, daarna tot moord. Kain wordt door de Heer gewaarschuwd, vs. 6 en 7, maar hij luistert niet.

Het antwoord van Kain, "Ben ik mijns broeders hoeder," op de vraag van God: Waar is Abel uw broeder? wijst aan verharding, verzet en minachting van menselike verordeningen! Daarom vindt Kain ook geen rust, krijgt hij geen vergeving en de vloek niet weggenomen, vs. 10—12.

In Kain's hart woonde geen liefde, daarom was hij ook niet vatbaar voor de langmoedigheid en zoekende liefde Gods. Laten de kinderen ook bij dit verhaal denken aan Psalm 139.

In het laatste deel van dit Hoofdstuk hebben wij weer een voorbeeld van hoogmoed en haat en een beeld van de oorlog. In Kain's zwerven zien we de bevestiging van Jesaja 48: 22.

---

29 Julie 1917. Te lezen Genesis 6 en 7.

Na Kain's broedermoord wordt de mensenwereld vervuld met zonde. Er zijn nog wel enkele vromen, zoals Henoch en Seth's eerste nakomelingen, maar de grote meerderheid was boos. Genesis 6: 5. De aarde die vervloekt was, en de mensheid, die verdorven was, rijpten voor het oordeel Gods, dat kwam met de Zondvloed. Men leze ook Hoofdstuk 5, dat ons de verbreiding der ongerechtigheid tekent.

God laat dit oordeel niet komen zonder waarschuwing. Het bouwen van de ark, dat 100 jaar duurde, is een prediking van 't naderend oordeel, een roepstem tot bekering. Men heeft evenwel niet er naar geluisterd. Misschien heeft men met Noach gespot, mogelik ook gehinderd en kwaad gedaan.

Niet alleen Noach wordt gespaard, maar ook zijn huis: ook het nodige vee en gedierte.

Men behoeft zich over de Zondvloed niet te verwondeern, of als onwaarschijnlik te achten. Grote omkeringen zijn vroeger op de aarde voorgekomen, en de geschiedenis der oude volken maakt overal bij allen melding van een grote vloed en van twee mensen, die gespaard bleven.

---

5 Augustus 1917. Te lezen Genesis 8 en 9: 1—17.

GODS VERBOND MET NOACH.

Zolang de Zondvloed duurde (40 dagen) en de wateren nog niet weggedroogd waren, (na één jaar en 10 dagen), moest Noach in de Ark blijven. Hij was daar volkomen veilig, want God waakte over hem en de zijnen. Hij werd ook niet ongeduldig, hij wachtte tot het Gods tijd was, al trachtte hij ook door het uitlaten van een raaf en twee duiven te weten te komen hoe het met de aarde gesteld was.

Nadat Noach de ark had verlaten, zegent hem God en maakte met hem een verbond. God beloofde de geregelde opvolging der jaargetijden. Maar eveneens gaf de Here aan Noach zijn wet, welke als hoogste levenseis stelt; dat iedereen het leven, als het hoogste wat het schepsel heeft, zal eerbiedigen. Ook eist God, dat de mens zich zal vermenigvuldigen op aarde.

Als teken des verbonds geeft God de regenboog.

Was de Zondvloed een oordeel over de goddeloosheid der mensen, de zonde kon zij niet wegnemen. Het hart wordt niet schoongewassen door water; 't wordt gereinigd door het bloed des kruises alleen.

Al is het hart der mensen boos, God zal de aarde niet meer richten door water.

---

12 Augustus 1917. Te lezen Genesis 9: 18—29 en 11: 1—9.

Dat de Zondvloed de zonde niet heeft weggenomen zien we uit Genesis 9: 18—29, t.w. Noach's dronkenschap en zijn vernedering daardoor, en Cham's oneerbiedigheid jegens zijn vader. Verder uit Babel's torenbouw.

Noach's dronkenschap is een treurig teken, dat godvruchtige mensen ook kunnen vallen, hoewel zij behouw hebben later en zich bekeren; 't is tevens een teken, hoe slecht zulke voorbeelden zijn voor kinderen.

In Babel's torenbouw vinden we eerst ongehoorzaamheid aan Gods bevel. De Heer zegt: "vervult de aarde": de mensch wil bij elkaar blijven; dan hoogmoed: een toren bouwen en een stad, om den hemel te bestormen, en voor zich een naam maken.

Deze hoogmoed is de wijsheid der wereld en leidt tot oorlog en verwoesting.

God blijft getrouw. Hij straft deze zonde niet met vernietiging als door den Zondvloed. Hij maakt eenvoudig het bij elkander blijven onmogelijk door de spraakverwarring. Hij bereikt daardoor een dubbel doel: 1e. bestraffing en verijdeling van den hoogmoed, 2e. de vervulling der aarde.

De Heere werkt groote dingen door kleinigheden, en is juist daarom groot en machtig.

KERKDIENSTEN VAN Ds. J. van BELKUM.

Zondag, 22 Juli, te Heidelberg, om 10.30 v.m., en 's avonds 7.30. Ouderling: Br. J. S. Smit. Diaken: Br. J. N. van der Westhuijzen.

Zondag, 29 Juli, District Standerton.

Zaterdag, 28 Juli, 3 uur n.m., voorbereiding.

Zondag, 29 Juli, om 10 uur, Nachtmaal; n.m. 3 ur, Dankzegging en Doop.

Deze diensten worden gehouden op de plaats Driefontein, bij Br. M. J. L. Grobler.

Zondag, 5 Augustus, te Heidelberg, v.m. 10.30, avond 7.30. Ouderling: Br. C. F. J. Strijdom. Diaken: Br. W. A. Nel.

Zondag, 12 Augustus, in de wijk van Br. J. T. N. Martins, Modderfontein School.

DIENSTEN Ds. H. C. M. FOURIE.

26 Augustus, in de wijk van Ouderling N. J. Muller, Middelburg.

2 September, in de wijk van Ouderling Jan Muller, Middelburg.

9 September, te Erasmus.

16 September, te Premier Mijn.

23 September, in de wijk van Ouderling J. H. Vorster, Middelburg.

30 September, Nachtmaal op Skukuniesberg, Middelburg.

7 October, Nachtmaal te Roossenekal, Middelburg.

14 October, Nachtmaal te Erasmus.

21 October, Nachtmaal te Middelburg.

De Redacteur erkent met grooten dank de ontvangst van enkele nummers van 15 Juli 1916. Hij heeft nu voor zijn doel genoeg ontvangen, en verzoekt dus geen verdere toezending.

Die hebben gezonden mijn vriendelijken dank.

De Redacteur,
JAC. van BELKUM.

Aan de Hoog Eerwaarde Scriba van de Algemene Vergadering, der Ned. Herv. Kerk van Zuid Afrika.
Hoog Eerw. Heer,

De Westelike Ring der Ned. Herv. Kerk, is dit jaar bijeen geweest te Lichtenburg den 26 en 27 Maart. Er waren afgevaardigden uit alle gemeenten, t.w. Potchefstroom, Venterskroon, Klerksdorp, Wolmaransstad, Maquassie, Bloemhof, Ventersdorp, Lichtenburg, Bechuanaland, Zwartruggens, en Marrico. Behalve Ds. C. W. du Toit, Predikant van Potchefstroom, die door ziekte verhinderd werd, waren alle predikanten der Ring tegenwoordig.

De Ringskommissie bestaat uit:

Prim. Voorzitter, Ds. P. W. Ennis van Klerksdorp.

Sec. Voorzitter, J. J. Kuhn van Zwartruggens.

Prim. Scriba, Ds. S. Vermooten van Marico.

Sec. Scriba, Diaken A. L. Oosthuizen van Maquassie.

Prim., Ouderling A. J. G. Oosthuizen van Potchefstroom.

Sec., Ouderling N. J. S. Basson van Maquassie.

Prim., Ouderling A. J. Joubert van Marico.

Sec., Ouderling J. J. L. ter Blanche van Klerksdorp.

Prim., Ouderling S. H. Visser van Lichtenburg.

Sec., Ouderling J. G. van der Berg van Ventersdorp.

De Consulentschappen werden als volgt geregeld:—

Venterskroon, Ds. P. W. Ennis.
Marico, Ds. P. W. Ennis.
Maquassie, Ds. P. W. Ennis.
Bechuanaland, Ds. P. W. Ennis.
Ventersdorp, Ds. C. W. du Toit.
Klerksdorp, Ds. J. J. Kuhn.
Bloemhof, Ds. J. J. Kuhn.
Potchefstroom, Ds. S. Vermooten.
Zwartruggens, Ds. S. Vermooten.
Lichtenburg, Ds. S. Vermooten.
Wolmaransstad, Ds. S. Vermooten.

Uit verslag van de Rings Pennigmeester, blijkt dat er £30 4s. 4d. in kas is, slechts door de gemeente van Potchefstroom, Marico, Ventersdorp, Zwartruggens, Lichtenburg, en Wolmaransstad werden de bijdragen voor dit jaar gestort.

Uit de Godsdienst verslagen blijkt, dat in vele gemeenten er maar zelden door de ouderlingen in de kerk diensten worden gehouden. In de gemeente van Potchefstroom, Klerksdorp en Lichtenburg wordt dit trouw gedaan, bij afwezigheid van de predikant.

Waar dit niet wordt gedaan schrijft men het toe aan het feit dat er slechts weinig lidmaten der gemeente op het dorp wonen, en de ouderlingen vaak ver weg. Over het algemeen worden buiten diensten geregeld gehouden. Daar zeven van de elf gemeenten vakant zijn wordt er in de gemeente niet twaalf maal per jaar over de Catechismus gepreekt, in de andere gemeenten is het slechts gedaan te Potchefstroom en Marico.

Avondmaal met Voorbereiding en Dankzeggings leerredenen werd overal vier maal gehouden.

Catechisatie klassen worden bijna overal zeer ongeregeld gehouden, en nergens werd in de kerk geschiedenis of in de Zedeleer onderwijs gegeven.

De Zondagscholen laten veel te wensen over. Dit is waarschijnlik toe te schrijven aan gebrek aan organisatie, daar in de meeste gemeenten, nu pas superintendenten gekozen zijn. Daarom ook dat in sommige verslagen niet gemeld kan worden hoeveel Zondagscholen en onderwijzers en kinderen er zijn.

Op gegeven werden echter 67 Zondagscholen met 82 onderwijzers(sen). Het kerkbezoek is in bijna alle gemeenten vooruitgaande behalve in Potchefstroom, waar het 's morgens achteruitgaande, daarin tegen 's avonds weer vooruitgaande is. In de gemeente van Klersdorp is afwissellend, bij sommige lidmaten is het achteruitgaande.

In de gemeente van Maquassie laat het kerk bezoek veel te wensen over. De kerkeraadsleden komen overal trouw ter kerk.

Behalve in de gemeente Klerksdorp, Potchefstroom en Venterskroon, waar geklaagd wordt over de ongeregelde kerkgang van sommige. Geen enkel lid van de kerkeraden is echter onder sensuur geweest. Over de godsdienstige en zedelike toestanden is veel aan te merken. Men vindt in het verslag antwoorden als "er valt niet veel te klagen niets bizonders, niet veel op aan te merken, enz., maar dat zegt niets. Hoe het op godsdienstig en zedelik gebied met gemeenten staat, kan dus niet beoordeeld worden. In Klerksdorp zijn er een paar leden overgegaan naar de zogenaamde Apostolischen. In vele gemeenten wordt er geklaagd over onzedelikheid. Een geest van onreinheid schijnt zich meester te maken van de jeugd van ons volk, en hoewel in alle gemeenten beweerd wordt, dat de sensuur nauwgezet toegepast wordt, komen er betrekkelik weinig sensuur gevallen voor. Slechts veertien gevallen gemeld, waarvan 10 van onzedelikheid en vier voor dronkenschap.

De godsdienst is dan ook voor velen niets anders meer dan een blote vorm.

De meeste kasboeken zijn in order bevonden;

echter wordt er geklaagd dat in bijna alle gemeenten verzuimd werd om de gelden verschuldigd aan algemene en pensioen fondsen op te zenden, hoewel het geld voorhanden was.

De Doop lidmaten en Huweliks registers, van slechts drie gemeenten ter tafel, men meende dat de afschriften voldoende waren. Het blijkt vooral uit de boeken van Lichtenburg, dat velen de tienden afgeven en dat van hen leges voor doop of aanneming gevraagd wordt.

Behalve in Lichtenburg en Marico, Wolmaransstad en Ventersdorp, waar alleen van de laatste twee, kerkgebouw, niet de pastorie, zijn de kerkgebouwen nergens, verassureerd.

Als Rings superintendent van Zondagscholen werd gekozen Ds. J. J. Kuhn van Zwartruggens.

Afkeurend werd gesproken over het dopen privaat aan huis, door sommige predikanten.

Over het dopen en aannemen van kinderen van ouders sorterende onder een gemeente van een ander predikant besluit de ring niets anders te kunnen doen, dan zich behouden aan de bepalingen, algemeene vergadering en zulks niet toe te laten.

Statistiek:	Zielen.	Lidmaten.	Gedoopten.	Aangenomen.	Gehuwd.	Aangesloten.	Vertrokken.
Potchefstroom	4000	1973	301	113	67	66	?
Marico	2474	1120	117	61	19	13	13
Klerksdorp	1513	730	105	50	16	17	10
Lichtenburg	1357	667	68	48	4	15	13
Zwartruggens	1450	580	71	42	8	35	?
Ventersdorp	1100	500	52	26	10	8	?
Wolmaransstad	516	250	31	30	0	11	5
Venterskroon	565	202	21	10	2	8	6
Maquassie	—	—	52	38	2	—	—
Bloemhof...	131	62	4	2	0	0	0
Bechuanaland	—	—	—	—	—	—	—
Total	13106	6084	822	421	128	173	47

Ik heb de eer te zijn,
HoogEerw. Heer,
Uw dienstwillige dienaar en Broeder in Christus,
S. VERMOOTEN,
Scriba.

KWEEKSCHOOL FONDS VAN "OOM SAREL."

Reeds verantwoord 14 Mei 1917	£22	2	6
Mevr. M. Prinsloo, Driefontein	2	10	0
Mevr. D. J. Prinsloo	1	0	0
De heer H. C. Breytendach	5	0	0
De heer G. P. Brits en echtgenoote ...	2	0	0
	£32	12	6

Hartelijk dank voor deze bijdragen aan de milde gevers. Maar over drie maanden hebben wij 31 October. Zal onze kerk dan niet ook door daden toonen, dankbaar te zijn voor de zegeningen der "Hervorming." Men wachtte toch niet tot de laatste maand.

Wie wil lijsten hebben voor dit doel? Men vrage ze bij den Redacteur aan.

OOM SAREL.

CORRESPONDENTIE.

Heidelberg,
29 Juni 1917.

Aan de Eerwaarde Kerkeraden der Nederduitsch Hervormde Kerk van Zuid Afrika.

Erwaarde Broeders,

De Scriba der Algemene Kerkvergadering heeft de eer ter uwer kennissie te brengen het onderstaand besluit van de Commissie, genomen in hare zitting van den 38 Juni 1917.

De Commissie der Algemene Kerkvergadering, gelezen hebbende al de correspondentie en brieven over de beroeping van Ds. van Broekhuizen, overwogen hebbende, dat er groot verschil van gevoelen bestaat over de toepassing van Art. 2, 24, en 57 der Wetten, en verder dat er groot gevaar dreigt

voor onze kerk in het algemeen en de gemeente Pretoria in biezonder.

Besluit, aangezien zij de verantwoordelijkheid in deze moeilijke zaak niet op zich wil nemen, een algemene kerkvergadering op te roepen tegen 30 October 1917 om zich duidelijk uit te spreken over deze zaak en hiervan aan den Kerkeraad van Pretoria kennis te geven overeenkomstig brief van April 1917.

Het is met het oog op dit besluit, dat de ondergeteekende overeenkomstig de Wetten Art. II kennis geeft, dat een Buitengewone Algemene Kerkvergadering zal gehouden worden op Dinsdag, 30 October 1917, in de Kerk te Pretoria, aanvangende v.m. 10 uur.

Met heilbede en broedergroete,
Uw dienstwillige dienaar,
JAC. van BELKUM,
Scriba.

De Redacteur moet tot zijn leedwezen weer mededeelen, dat er zooveel is ingezonden, dat het onmogelijk is alles te plaatsen. Ons kerkblad moet elke 15 dagen kunnen verschijnen, ook omdat er zoovele dingen te bespreken zijn van belang voor de kerk en het koningrijk Gods.... Dit zou kunnen als we meer inteekenaars hadden.

Zijn alle kerkeraadsleden lezers van 't blad? Kan niet elke Kerkeraad een of twee inteekenaren winnen?

VOOR DE KINDEREN.

Wandelt door de Geest.

De vorige keer, kinderen, hadden we het over het Paasfeest. Nu, wanneer jullie dit lezen zult, is het Pinksterfeest niet veraf meer, want dat valt altijd net 7 weken later. Dit feest was bij de Joden altijd een heel vrolik feest, want het was een dankfeest voor de oogst. Dan brachten zij God een offer tot dank voor de goede oogst. En dat was een heel goede gewoonte, want naar mijn gedachte, moet die gewoonte aanleiding hebben gegeven, dat reeds bij het zaaien Gods zegen werd afgebeden.

Ook werd bij het Pinksterfeest de wetgeving op Sinaï herdacht. Mij dunkt, ook dit was een goede gewoonte, om jaarliks het geheugen op te frissen en na te gaan wat God gebood. Zo kwam men zeker gauwer tot inzicht van zijn fouten.

Bij ons Pinksterfeest van de tegenwoordige tijd, kinderen, herdenken we de uitstorting van de Heilige Geest. Jullie kent zeker allen het verhaal, hoe de Apostelen 10 dagen na de hemelvaart van Jezus ook bijeen waren om feest te vieren, God te danken en te bidden, toen zij plotseling een geluid hoorden als van een zeer sterke wind, terwijl het buiten toch geheel stil was. Ook zag men op of om de hoofden van de Apostelen vuurtongen zweven, maar die brandden niet. Jezus vervulde hiermee zijn belofte, dat hij hun Zijn Heilige Geest zou zenden. Tevens begonnen zij tes preken in talen, die zij nooit geleer dhadden, zodat zij voor een ieder verstaanbaar waren. Door de kracht van Petrus' spreken werden 3000 mensen tot het geloof aan Jezus Kristus gebracht. Ja, kinderen, Gods Geest is nodi gom iemand tot het geloof te brengen. Maar God wil erom gebeden zijn, van jullie moet het verlangen uitgaan en dan zal Gods Heilige Geest lust, moed en kracht geven tot verbetering. De H.G. toch is de Trooster in tijden van smart, en droogt onze tranen. Komen wij in moeilikheden en zorg en weten geen weg in de duisternis, Hij is het die ons licht schenkt. Waar wij ons zwak gevoelen en denken enig goed werk niet te kunnen verrichten, daar is Hij onze kracht. En alleen gevoelen kunnen wij ons nooit, want Zijn tegenwoordigheid doet alle eenzaamheid verdwijnen, want door de H.G. is Kristus zó ons deel, dat Hij in ons woont en ons Zijn leven deelachtig maakt.

VREEST NIET, GELOOFT ALLEENLIJK.

In den Bijbel zijn verscheidene voorbeelden te vinden, die bewijzen dat oprecht geloof alle vrees wegneemt. Een heel bekende voor jullie, kinderen, is zeker wel de geschiedenis van Daniel in den leeuwenkuil. Als banneling was hij in een vreemd land, reeds jaren lang. God had hem groote gaven geschonken, waardoor hij spoedig in hoog aanzien kwam, en zoo was hij onder de regeering van koning Darius één zijner beste raadslieden. Toch, bij alle voorspoed, die hij genoot, onder die heidensche hofhouding en in die heidensche omgeving, nooit vergat hij op te gaan naar zijn opperkamer, om daar, met het gezicht naar Jeruzalem gekeerd, zijn God te bidden. Hoe verlangde hij dan naar zijn oude land en bad ook voor bijstand voor allen van zijn volk.

Dat hij vele vijanden had, spreekt vanzelf, en die lieten niets onbeproefd om hem ten onder te brengen. En hoe blijde waren zij, toen zij gedaan kregen, dat Darius het bevel uitvaardigde, waardoor zij zoo zeker waren Daniel te zullen treffen. Immers nooit zou hij de koning vóór zijn God laten gaan. "Wel," zal één van jullie zeggen, "maar waarom kon Daniel dan niet ergens anders bid-

den, waar hij niet bespied kon worden?" Maar, den schijn te geven, dat hij het bevel des konings opvolgde en daardoor zijn God te verloochenen, dat was iets wat Daniel niet doen kon. Hij toch had een vast geloof en vreesde dus niet, ook niet toen hij als beschuldigde voor Darius gebracht werd en ten slotte in den leeuwenkuil gebracht werd. God immers was met hem, en snoerde de muilen der leeuwen, en zoo bracht hij den nacht rustig door. Maar Darius? Vol wroeging dacht hij eraan, dat het slechts was om zijn eigen ijdelheid te streelen, dat hij aan het verzoek van Daniels vijanden had overgegeven. En waartoe had dat gevoerd? Zijn besten raadsman had hij nu verloren. Onrustig werd hij meer en meer, tot tenslotte de gedachte bij hem opkwam: "'t Is toch nog mogelijk dat Daniels God hem verlossen zal. Steeds grooter werd zijn geloof aan de macht van dien God, en niet zonder hoop ging hij zoo vroeg mogelijk naar den leeuwenkuil. En, werkelijk, Daniel leefde nog en was spoedig weer op zijn post, terwijl natuurlijk zijn vijanden nu zijn straf ondergingen en spoedig door de leeuwen verslonden waren. En Darius verheerlijkte en eerde alom Daniels God.

Ja, kinderen, zoo zien we, dat waar geloof alle vrees wegneemt. Immers God is een vader van alle gelovigen, en waar we Hem trouw dienen, zal hij ons steeds tot hulp nabij wezen. Waar dieselfde God van Daniel ons nu in zijn Zoon Jezus Christus een voorbeeld heeft gegeven om na te volgen, daar hoop ik, dat jullie bij al jullie doen en denken nooit zult vergeten, dat Hij alom tegenwoordig is. Vergeet ook in voorspoed niet Hem te danken en in moeilijke oogenblikken, bidt Hem om raad en bijstand. Waar oprecht geloof is, valt nooit iets te vreezen.

M.

De Lammeren van Jezus' Kudde.

In een Chinees gezin, dat tot kristelike gemeente te Amoy wilde overgaan, begeerde ook het jongste zoontje tot de Heilige Doop te worden toegelaten.

De vader had echter bezwaar, want het kind was nog zo jong. Besefte het kind wel, wat er aan verbonden was? Zou het trouw blijven? Zou het laten de Here Jezus tegenover de Heidenen niet verlochenen?

Dat alles bezwaarde het hart van de vader, en hij aarzelde.

Toen echter zag het kind zijn vader smekend aan en zeide: "Vader! Jezus heeft toch beloofd, de lammeren in Zijn armen te dragen. Zie toch, mijn vader! Ik ben maar een heel klein kind—Jezus zal mij dus wel heel gemakkelik kunnen dragen!"

Het hart van de huisvader was diep ontroerd. "Gij hebt gelijk, mijn beste jongen!" zeide hij; "gij hebt gelijk!"

En ook de jongste zoon ontving het zegel des verbonds.

DOODBERICHT.

Op den 13 Juni werd CAREL CHRISTIAAN, oud 2½ jaar, op den 16 Junie THEALA ANNA, oud 5 jaar, op den 5 Juli WOUTER, oud 10 maanden, onze kleinkinderen, en kinderen van onzen zoon en dochter, G. van BELKUM, STAKMAN, ons ontnomen.

Een zeer zware slag voor de ouders en voor ons. Psalm 39:10.

Ds. en Mevr. van BELKUM.

De Pastorie,
Heideberg.

IN MEMORIAM.

De Heer heeft in de laatste tijd op gevoelige wijze tot de gemeente Marico gesproken. In de laatste nommer van "De Hervormer" stond 't doodbericht van de oude kerkvader, Johannes Snijman, in dit nommer van de oude moeder Margaretha Erasmus. De laatste overleed op 20 Juni 1917.

Een warme Hervormde, wier man jaren lang de gemeente als ouderling gediend had, zag zij in haar leven twee eigen zoons en een schoonzoon de gemeente dienen. Zij was een van die stille, vrome moeders, wier leven altijd tot voorbeeld voor anderen strekte.

De begrafenis vond plaats op Donderdag, 21 Juni. Talrijke vrienden woonden de begrafenis bij. De leeraar sprak naar aanleiding van de woorden in 1 Sam. 20:25: "maar Davids plaats werd ledig gevonden."

Haar asse ruste in vrede.

S.P.

DOODBERICHT.

Overleden in de volle verzekering des geloofs op 30 Juni 1917, onze geliefde moeder, behuwd en grootmoeder, MARGARETHA MARTINA ERASMUS, geb. v. d. Berg, in de ouderdom van 72 jaar 11 maanden en 4 dagen. Wij treuren niet als degenen die geen hoop hebben, maar wachten op een wederzien in 't Vaderhuis daarboven.

Namens de bedroefde familie,

L. J. ERASMUS,
P. J. ERASMUS,
J. M. S. BASSON,
geb. Erasmus.

De Putten,
30 Juni 1917.